

AVINOR KUNDEUNDERSØKELSE

REISEVANER FOR PASSASJERER PÅ RUTEFLY UTENLANDS

ANDRE TERTIAL 2003

NOEN HOVEDRESULTATER

Avinor AS

Markedsavdelingen

Wergelandsveien 1

Postboks 8124 Dep.

0032 OSLO

Tlf. 22 94 20 00

Faks: 22 94 23 90

www.Avinor.no

AVINOR

Kontaktperson Avinor:
Øystein U. Tvetene
22912158 / 90835825
e-post: oystein.tvetene@avinor.no

Transportøkonomisk institutt

Postboks 6110 Etterstad, 0602 Oslo
Telefonnr: 22 - 57 38 00 Telefaknr: 22 - 57 02 90
<http://www.toi.no>

Arbeidsdokument av 12.11.2003
2865 Reisevaneundersøkelsen på fly 2003
Jon Inge Lian

TR1207/2003

Utenlandstrafikken med fly i 1. og 2. tertial 2003

**Avinors reisevaneundersøkelse på fly 2003, noen
hovedresultater**

Innhold

1 Generelt	3
2 Formålet med reisen.....	3
3 Kostnadsbærer.....	5
4 Besøkssteder i Norge og utlandet	6
5 Hvem er passasjerene på utenlandsrutene?	8
6 Reisens varighet	9
7 Betydningen av bonuskort	10

1 Generelt

I dette arbeidsdokumentet presenteres noen foreløpige hovedresultater fra en datafil som omfatter intervjuer av flypassasjerene ved utreise fra Norge til utlandet i de åtte første månedene 2003. Det er foretatt intervjuer på Gardermoen, Torp, Kjevik, Sola Flesland og Værnes. I alt er det gjennomført 28 690 intervjuer. Materialet er blåst opp for hver flight med grunnlag i Avinors statistikk og regnes som representativt for om lag 5,75 millioner enkeltreiser mellom Norge og utlandet i de to første tertialer av 2003.

Vi har dessverre ikke tall for tertialer 1998 som er direkte sammenlignbare med de tall som analyseres i dette arbeidsdokumentet. Dette skyldes at Reisevaneundersøkelsen på fly 1998 i første rekke var lagt opp for å få holdbare resultater for hele året under ett. Vi vil likevel noen steder kunne ha nytte av å sammenligne tallene for de to første tertialer av 2003 med årstallene i 1998. De tredje tertial vanligvis er betraktet som det mest representative tertial for året under ett, vil sammenlikningen være rimelig dekkende, selv om andelen fritidstrafikk for 1. og 2. tertial nok kan være noe høyere enn året under ett.

2 Formålet med reisen

36 prosent av reisene i 2. tertial mellom Norge og utlandet skjer i forbindelse med arbeidet, mens 64 prosent er private reiser. Totalt for 1. og 2. tertial var 41 prosent av reisene arbeidsrelaterte. Det ser derfor ut til å ha vært en *sterk nedgang i andelen forretningsreiser mellom Norge og utlandet*. Da økningen i antall reiser har vært på ca 13 prosent, har det også vært en nedgang i *antallet* forretningsreiser mellom Norge og utlandet i disse fem årene (ca 20-25 prosent). Veksten i tallet på private reiser i samme tidsrom har vært om lag 70 prosent. Chartertrafikken har bare økt med 4 % siden 1998. Private flyreiser, rute og charter, har dermed økt med nær 50 % siden 1998.

Det er ellers verdt å merke seg den høye andelen fritidstrafikk i 2. tertial, noe som skyldes mange ferieturer. På årsbasis kan vi nok derfor regne med at andelen fritidstrafikk blir noe lavere enn gjennomsnittet for de to første tertial.

61 prosent av dem som reiste mellom Norge og utlandet i 1. og 2. tertial 2003, var bosatt i Norge. Andelen forretningsreiser var høyest blant dem som var bosatt i utlandet (50 %, mot 56 % for hele året 1998). Av de norske reisende var "bare" 35 prosent på forretningsreise, mot 57 prosent for hele året 1998.

Tabell 1 gir en mer detaljert oversikt over reiseformålet i 1. og 2. tertial 2003, sammenlignet med hele året 1998. Den viser blant annet at nedgangen i forretningsreisene særlig har rammet kurs- og konferansereisene.

Tabell 1: Reiser mellom Norge og utlandet med rutefly etter hovedformål. Første tertial 2003 og hele året 1998. Prosent.

Formål	1. tertial 2003	2. tertial 2003	1.+2. tertial 2003	Hele året 1998
Alle reiser	100	100	100	100
-Forretningsreiser	48	36	41	60
--Reise til/fra arbeidet	8	8	8	4
--Kurs, konferanse, kongress	11	9	10	19
--Øvrige forretningsreiser	29	19	23	37
-Private reiser	52	64	59	40
--Besøke slekt/venner	18	19	19	12
--Ferie/helgetur eller lignende	26	38	33	21
--Øvrige private reiser	8	7	7	7

Vi har også sett på reisenes formål på de fem viktigste utenlandske destinasjonene som nås med direktefly, nemlig København, London, Amsterdam, Stockholm og Frankfurt. Vi har ikke skilt på avreiseflyplass i Norge. Resultatene er presentert i tabell 2.

Tabell 2: Reiser med rutefly fra Norge til utlandet etter første lufthavn. Andel som er på forretningsreise og andel som skal fly videre. Første tertial 2003. Prosent.

Første lufthavn	Andel av reisene		Andel forretningsreiser		Andel som skal videre med fly	
	1.tertial	2.tertial	1.tertial	2.tertial	1.tertial	2.tertial
Alle	100	100	48	36	44	44
København	28	28	51	41	65	64
London	14	13	39	29	30	32
Amsterdam	11	10	37	40	74	69
Stockholm	11	9	82	60	29	37
Frankfurt	6	6	41	33	65	62
Øvrige	30	34	50	26	23	25

Norge-København

28 prosent av alle utenlandsreiser til og fra Norge går til København eller via København. Årsaken er først og fremst at SAS ruter de aller fleste forbindelser mellom Norge og utlandet innom Kastrup. Hele 65 prosent av passasjerene på flyene til København skal videre med fly derfra. Foruten Gardermoen, hadde både Torp, Kjevik, Sola, Bergen og Værnes direkte ruteforbindelse med Kastrup.

Formålsfordelingen for reiser mellom Norge og København er tilnærmet lik fordelingen for alle utenlandsreisene.

Norge-London (Heathrow, Gatwick og Stansted)

14 prosent av passasjerene til utlandet reiser til Londons tre største lufthavner. Rutene går fra Gardermoen, Torp, Sola og Flesland. To av tre har London som

destinasjon, de øvrige er i transfer til andre destinasjoner. Andelen forretningsreiser var henholdsvis 40 og 30 prosent i 1. og 2. tertial.

Norge-Amsterdam

KLMs "hub" Schiphol er første lufthavn for 11 prosent av utenlandspassasjerene. Den er en typisk "transferlufthavn", særlig gjelder dette for privatreisende. Rundt 70 prosent av passasjerene skal videre med fly. Nær 40 prosent er på en forretningsreise. Fra Amsterdam er det ruteflyforbindelser til Torp, Sola, Flesland og Værnes, foruten Gardermoen.

Norge-Stockholm

Forbindelsene mellom Norge og Stockholm er den rake motsetning til forbindelsene mellom Norge og Amsterdam: Det er mange forretningsreiser og lite transfer. Forbindelsene til Stockholm dekker 11 prosent av totalmarkedet, det samme som Amsterdam.

Norge-Frankfurt (Hahn medregnet)

Gardermoen har ruteforbindelse til Frankfurt, mens Torp har forbindelse til Hahn. Denne relasjonen dekker seks prosent av all utenlandstrafikk fra Norge. To av tre som reiser til Frankfurt skal videre med fly.

De forbindelser som her er nevnt, dekker om lag to tredeler av alle reisene til og fra utlandet. Den siste tredelen sprer seg på en rekke mindre destinasjoner.

55 prosent av flypassasjerene i 1. og 2. tertial 2003 nådde sin endelige destinasjon med første fly fra Norge, de øvrige måtte ha en eller flere overganger for å komme til sitt bestemmelsessted. Den tilsvarende andelen i 1998 (hele året) var 61 prosent.

3 Kostnadsbærer

Tabell 4 viser hvem som betalte reisen. Her er 1. og 2. kvartal 2003 sammenlignet med hele året 1998. Nedgangen i antall forretningsreiser er tydeligvis størst innenfor det private næringslivet. Økningen i antall private reiser har som følge at nesten halvdel av reisene nå betales av den reisende selv eller dennes familie.

Tabell 4: Reiser med rutefly fra Norge til utlandet etter kostnadsbærer. 1. og 2. tertial 2003 og hele året 1998. Prosent.

Hvem betaler reisen	1.+2. tertial 2003	Hele året 1998
I alt	100	100
Offentlig arbeidsgiver	7	8
Privat arbeidsgiver	26	38
Eget firma/selvstendig	5	5
Meg selv/familien	56	40
Bonusreise	3	
Annet	3	7

4 Besøkssteder i Norge og utlandet

Personer bosatt i utlandet utgjør nær 40 prosent av de reisende på rutefly til/fra Borge. Halvparten av disse reiser på tjenestereise. For personer bosatt i Norge utgjør tjenestereisene kun en tredel, mens fritidstrafikken utgjør to tredeler.

Tabell 5: Reiser med rutefly til/fra Norge etter bosted og reiseformål. 1. og 2. tertial 2003. Prosent

Reiseformål	Utlandet	Norge	Alle
Tjenestereiser	50	35	41
Privat reise	50	65	59
Totalt	100	100	100

Utlendinger på besøk i Norge

Med utlendinger mener vi her personer som er bosatt i utlandet. De ble spurt om hvilket sted som var hovedreisemålet i Norge. I tabell 6 er de 12 stedene med flest besøk satt opp. 40 prosent av de reisende oppgav Oslo som hovedreisemål. Ellers dominerer de store byene. Videre nevnes Nordkapp og Kirkenes og mange turister har reist med Hurtigruten.

Tabell 6: Reiser med rutefly til Norge foretatt av personer med bosted i utlandet etter viktigste besøksted. 1. og 2. tertial 2003. 1000 besøk.

Besøksted	1000 besøk
OSLO	749
BERGEN	192
STAVANGER	103
TRONDHEIM	59
LILLEHAMMER	26
TROMSØ	25
KRISTIANSAND	21
NORTH CAPE	20
ÅLESUND	18
KIRKENES	16
TØNSBERG	14
COASTAL VOYAGE	14

Nordmenns besøk i utlandet

Tabell 7 viser de 10 landene med flest besøk av nordmenn. Som vi ser er Storbritannia, Spania, Danmark, Sverige og Frankrike viktige reisemål.

Tabell 7: Reiser med rutefly fra Norge foretatt av personer med bosted i Norge etter viktigste besøksland. 1. og 2. tertial 2003.

Besøksland	1000 besøk
UNITED KINGDOM	386
SPAIN	371
DENMARK	278
SWEDEN	267
FRANCE	230
UNITED STATES	189
GERMANY	161
ITALY	144
NETHERLANDS	81
THAILAND	66
FINLAND	63
BELGIUM	44
PORTUGAL	41
POLAND	37
CZECH REPUBLIC	37
SWITZERLAND	34
IRELAND	33

5 Hvem er passasjerene på utenlandsrutene?

Vi har sett nærmere på passasjerenes aldersfordeling og fordeling på kjønn. Som en ser av tabell 8 og tabell 9, er hovedtyngden av flypassasjerene mellom 20 og 60 år. Slik har det vært de siste 20 år, selv om tallet på yngre passasjerer under 20 år har økt noe de siste årene. Det er små endringer i gjennomsnittsalderen, den ligger nå på 42 år.

Tabell 8: Flypassasjerer (som har fylt 12 år) etter alder og kjønn. 1. og 2. tertial 2003. Prosent.

Alder	I alt	Prosentandel i hver aldersgruppe	
		Menn	Kvinner
I alt	100	60	40
12-19 år	6	45	55
20-29 år	18	49	51
30-39 år	23	63	37
40-49 år	22	66	37
50-59 år	20	65	35
60-69 år	8	60	40
70 år og eldre	3	58	42

Tabell 9: Flypassasjerer (som har fylt 12 år) etter alder. 1986, 1992, 1998 og 1. og 2. tertial 2003. Prosent.

Alder	1986	1992	1998	2003
I alt	100	100	100	100
12-19 år	2	4	3	6
20-29 år	16	17	16	18
30-39 år	30	26	25	23
40-49 år	28	29	25	22
50-59 år	15	15	21	20
60-69 år	7	6	7	8
70 år og eldre	2	3	3	3
Gj.snittsalder	41 år	41 år	43 år	42 år

Kvinnene er i flertall i aldersgruppene under 30 år, men i de andre aldersgruppene ligger andelen kvinner såpass lavt som mellom 30 og 40 prosent. Ser vi på utviklingen i andelen kvinner blant flypassasjerene på rute utland (tabell 10), ser det ut til at tendensen mot høyere andel kvinner nå er i ferd med å stoppe opp. Hver femte forretningsreisende er nå en kvinne, mens andelen kvinner av dem som foretar en privatreise gikk ned fra 57 prosent i 1998 til 53 prosent i 2003. At andelen kvinner for alle reiser likevel økte med ett prosentpoeng, skyldes at det er blitt langt flere private reiser de siste år på bekostning av forretningsreisene. Vi minner igjen om at tallene for hele året 2003 kan bli forskjellige fra første tertial.

Tabell 10: Flypassasjerer (som har fylt 12 år) etter andelen kvinner, i alt og etter reisens formål. 1986, 1992, 1998 og første tertial 2003. Prosent.

År	Andel kvinner		
	I alt	Forretningsreiser	Private reiser
1986	25	12	54
1992	33	17	57
1998	36	21	57
2003 (1. og 2. tertial)	40	22	53

6 Reisens varighet

I undersøkelsen spørres det om hvor mange dager en har vært borte fra hjemmet på denne reisen. Noen oppgir svært lange opphold, opp til nesten ett år. I tabellene nedenfor er det bare regnet med dem som har oppgitt færre enn 100 dager borte fra hjemmet. Dette for at tallene skal være sammenlignbare med de tidligere reisevaneundersøkelser. Lengre opphold enn 99 dager vil også svært ofte være opphold i forbindelse med arbeidsoppdrag, slik at det strengt tatt ikke kan regnes som en forretningsreise.

Tabell 11 viser at én av 25 reiser i første tertial ble gjennomført i løpet av en dag, dette er noe lavere enn i 1998. Andelen dagsreiser avhenger selvfølgelig svært mye av hvilken relasjon det dreier seg om. Flest dagsreiser har relasjonen Oslo-Stockholm, der 22 prosent reiser frem og tilbake på samme dag.

Gjennomsnittlig oppholdstid for alle reiser under ett var 10 netter i 1. og 2. tertial 2003. Sammenlignet med tidligere undersøkelser, ser det ut til at økt gjennomsnittlig varighet på reisene i hovedsak skyldes en vridning mot flere fritidsreiser enn på 90-tallet. Ellers viser tabell 12 blant annet at fem av syv forretningsreiser varer fem netter eller mindre.

Tabell 11: Andel dagsturer og gjennomsnittlig antall netter borte fra hjemmet for reiser med overnatting etter reiseformål. 1986, 1992, 1998 og første tertial 2003.

	1986	1992	1998	2003
Andel dagsturer – alle reiser	6	6	8	4
Antall netter borte fra hjemmet – alle reiser	9,0	8,2	8,6	9,8
Antall netter borte fra hjemmet – forretningsreiser	6,8	6,1	6,6	6,4
Antall netter borte fra hjemmet – private reiser	13,6	11,1	11,3	12,1

Tabell 12: Alle reiser, forretningsreiser og private reiser etter reisens varighet (antall netter borte fra hjemmet). Første tertial 2003. Prosent

	Alle reiser	Forretningsreiser	Private reiser
I alt	100	100	100
Dagstur	4	9	1
1 natt	8	18	1
2 netter	10	16	5
3-5 netter	24	29	21
6-7 netter	13	9	16
8-14 netter	23	10	32
mer enn 14 netter	18	9	24

7 Betydningen av bonuskort

Tabell 13 viser at 44 % passasjerene har bonuskort mot 60 % i 1998. Når det gjelder spørsmålet om bonuskortet har påvirket valg av flyselskap på reisen, svarer 30 prosent ja på dette. Det er om lag samme andel som for fem år siden.

Tabell 13: Omfang og betydning av bonuskort på reiser til utlandet etter bosted. Første tertial 2003. Prosent.

		I alt	Bosatt i Norge	Bosatt i utlandet
Har du bonuskort i ett eller flere flyselskaper?	Nei	56	53	59
	Ja	44	47	41
Har bonuskortet påvirket ditt valg av flyselskap på denne reisen?	Ja	30	28	34
	Nei	70	72	66